

centre for central european architecture

young blood

I'm a Young "Pollish" Architect!

I'm a Young "Polish" Architect!

Výstava z cyklu **Young Blood** The exhibition from the **Young Blood** cycle

Centre for Central European Architecture 13. 1.–5. 3. 2006

Projekt připravilo Project organized by
Centre for Central European Architecture

Koncepce projektu Project concept
Yvette Vašourková, Igor Kovačević

Speciální poděkování Special thanks
Krzysztof Ingarden, Wojtek Klus

Texty Texts
2CH architektci, Cechownia, CH+ architektci, RRA Roman Rutkowski,
Stanislawski.Wojciechowski.Mnich, T-33

Překlad textů Translation
Polský institut v Praze, Magdaléna Zelenková

Text editor Text editor
Polský institut v Praze, Karolína Jirkalová, Zuzana Bodnářová

Fotografie Photos
2CH architektci, Cechownia, CH+ architektci, RRA Roman Rutkowski,
Stanislawski.Wojciechowski.Mnich, T-33

Grafický design Graphic design
Petr Štěpán

Poděkování za vazbu katalogu Thanks for catalogue binding
STAP a.s.

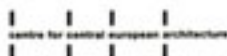
Tisk Print
Vera Color s.r.o.

Projekt zaštituje With the kind support of
prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc.

Projekt podpořily Project is supported by
Mezinárodní visehradský fond International Visegrad Fund
Ministerstvo kultury České republiky Ministry of Culture of the Czech Republic
Polský institut v Praze Polish Institute in Prague
Nadace české architektury Czech Architecture Foundation

Partneři projektu Partners of the project
HunterDouglas, SIPRAL a.s.

Mediální partneři Media partners
Architektura-murator, Architektura&Biznes, www.architekci.pl, ERA 21, Radio1, Respekt,
www.archiweb.cz

© Centre for Central European Architecture, 2006
U Půjčovny 4, 110 00 Praha 1, www.ccea-info.org

I'm a Young "Polish" Architect!

Krzysztof Ingarden

Czy okres minionych kilkunastu lat nowych warunków politycznych i ekonomicznych przyniósł zauważalne zmiany w polskiej architekturze? Czy rzeczywiście te lata pozwoliły polskim młodym architektom zbudować wyrazistą przestrzeń wartości, na jakich mogliby oprzeć twórcze artystyczne działania? Jakie są granice ich twórczości i perspektywy kulturowej identyfikacji?

Najmłodsza generacja poszerzyła w ostatnich kilkunastu latach terytorium swojej akademickiej i zawodowej aktywności. Studiują i uczestniczą w międzynarodowych warsztatach w Londynie, Paryżu, Zurychu, Amsterdamie, Berlinie, Nagoi... Ich wyobraźnia porusza się swobodnie po internetowej przestrzeni kodów i znaków architektonicznych. Punktem odniesienia ich podróży i eksperymentów architektonicznych staje się jednocześnie kontekst Nowego Jorku, Szanghaju, mazowieckiej, czy galicyjskiej wsi i śląskich kopalń. Jest to dla wielu śmiertelna dawka informacyjnego chaosu, zglobalizowanej dezinformacji, rozciągliwego i ułatwionego międzynarodowego języka architektonicznego. To informacja której ilości często nie można przetrwać, której nie da się też do końca określić - elastycznie rozciągliwa i łagodnie bezszwowa „seamless architecture”. Dla niektórych jednak ta sytuacja staje się punktem wyjścia do refleksji i poszukiwania nowej pokoleniowej tożsamości, budującej nową architekturę na gruzach przestrzennego i organizacyjnego bałaganu, jaki pozostawiły w krajach byłego bloku wschodniego pro-sowieckie rządy. Zderzenie polskiej rzeczywistości architektonicznej z wielokulturową otwartą przestrzenią informacyjną, zmusza do zastanowienia się nad swoją własną kondycją - możliwościami i ograniczeniami. Stwarza to sytuacje, w których eksperymenty formalne i „myślenie globalne” odnieść należy do skali doświadczenia własnego podwórka i własnego języka. Po zastosowanej kuracji pacjent powinien przeżyć. Znaczy to, że zastosowany język architektonicznego przekazu winien być czytelny, zrozumiały i adekwatny do okoliczności i kontekstu, nawet jeżeli prowadzi do artystycznego przewrotu.

Symptomatyczne jest dla niektórych młodych polskich architektów poszukiwanie porządku i ładu, a także tożsamości historycznej w przestrzeni, w której tworzą. Dla wielu biur (Maćków PP, Grupa 5, Lewicki-Łatak, Artur Jasiński) ważne staje się znalezienie właściwego stosunku do architektonicznej tradycji modernizmu międzywojennego. Architektura ta identyfikowana jest z odrodzeniem Państwa Polskiego w latach międzywojennych, po okresie ponad 120 letnich rozbiorów.

Młodzi Architekci stają się w ostatnich latach coraz bardziej aktywni, z sukcesami startując w międzynarodowych konkursach (Archistudio Studniarek + Pilinkiewicz, HS 99, KWK Promes architektki, Roman Rutkowski, Damian Radwański, Rar-2 Laboratorium Architektury Gilner+Kubec, Bartosz Haduch). Uczestnictwo to jednak nie odzwierciedla jeszcze kreatywnych możliwości młodych biur, działających na co dzień w skromnych warunkach, i nie mających finansowych możliwości częstego uczestniczenia w konkursach. Należy podkreślić, że nowa polska architektura powstaje w warunkach nie tylko drakońskich finansowych ograniczeń i - pomimo dostępności wszystkich technologii - ciągle niedoskonałej kultury budowlanej, ale co też istotne, chaosu prawnego po wygaśnięciu ważności starych planów przestrzennych. Obecnie zaledwie około 15% powierzchni kraju posiada aktualne plany zagospodarowania! W dużych miastach jest to często zaledwie 5%. Architektura rozumiana jako sztuka ma więc trudny start; gdy jednak powstaje, jest, jak podkreślają sami architekci, efektem walki, w której samo projektowanie stanowi tylko nikły element. Jednak koncepcje wyraziste są w stanie przetrwać, a walka hartuje młodych i zdeterminowanych...

Polska scena architektoniczna, podobnie jak to ma miejsce w krajach sąsiednich tej części Europy, dopiero rozpoczęła okres intensywnych zmian. Nie mam wątpliwości, że jest to początek ciekawej i ważnej drogi, nawet gdy drogowskazy na razie nie informują precyzyjnie o kierunku podróży, a najczęściej wskazują wiele możliwości. Nie można ich jeszcze zdecydowanie określić i sklasyfikować. O tym, które z nich okażą się ważne i oryginalne, decydować będzie z jednej strony dystans czasowy, a z drugiej - przestrzeń kulturowej wyobraźni najmłodszej generacji architektów, która winna odnaleźć swoją artystyczną tożsamość przechodząc w wiek „męski”.

I'm a Young "Polish" Architect!

Krzysztof Ingarden

Did the era of new political and economic conditions bring greater changes in Polish architecture? Did the past years allow young Polish architects to build up clear values that creative artistic activities could be established on? What are the borders of their creation and perspectives of cultural identification?

In the past ten years the youngest generation has broadened its academic and professional activities. They study and participate in international workshops in London, Paris, Zurich, Amsterdam, Berlin, Nagoy... Their imagination freely drifts in the space of internet codes and architectural symbols. The common place for their journeys and architectural experiments is both the context of New York and Shanghai, Polish villages and Silesian mines. For many this information chaos, global disinformation and open and simplified international architectural language is deadly. The amount of this information is often not possible to treat, or characterize very well – it is an elastically spread and kindly boundless "seamless architecture". But some people see this situation as a starting point for self-reflection and search new generation identity constructing new architecture on the ruins of the space and organization chaos that Soviet regimes left in the countries of the former Eastern block. The meeting of Polish architecture with the culturally opened information reality calls for contemplation. What is our state, our possibilities and limitations? That is how situations when you need to think about formal experiments and "global thinking" in terms of your own reality and your own language come to existence. This is how one should survive the deadly information chaos. This means that the language used for the architectural information should be precise, comprehensible and adequate the situation and the context. Even if that all should lead to an artistic revolution.

It is characteristic for some young Polish architects to look for style and harmony as well as historical identity of the space they are creating in. It is starting to be important for many architectural studios (Maćków, Grupa 5, Lewicki-Latak, Artur Jasiński) to find

a proper relation to the architectural tradition of the Modernism between the wars. This architecture is identified with the renewal of the Polish state between the wars; after more than 120 years that Poland was separated.

In the past few years young architects are more and more active and they are successful in international competitions (Archistudio Studniarek + Pilinkiewicz, HS 99, KWK Promes architekci, Roman Rutkowski, Damian Radwański, Rar-2 Laboratorium Architektury Gilner+Kubec, Bartosz Haduch). Yet this participation does not reflect the creative possibilities of young architectural offices that normally work in modest conditions and do not have the financial possibilities to participate in competitions too often. It is important to stress that new Polish architecture is drastically limited not only in terms of finances, but also in terms of perfect construction (even with all technologies being accessible) and also due to legal chaos caused by the malfunctioning of the site plan. In the present time only about 15% of the land have an up to date site plan. It is only 5% in big cities. Therefore architecture understood as art has a difficult start. But when it comes into existence it is a result of a struggle, as the architects themselves tend to stress. It is a struggle when the designing is just one little element. But striking concepts are able to survive and the struggle strengthens the young and the resolved...

Polish architectural scene, likely to the neighboring countries in this part of Europe, has just started the period of intensive change. I do not doubt that it is a start of an interesting and important journey even though the direction is still not clear and often there are many possibilities that one is yet not able to fully define and classify. What will the important and original solutions be depends both on the offset and the cultural imagination of the youngest generation of architects that should find its artistic identity as aging.

Cyklus **Young Blood** se zabývá mapováním mladé architektonické generace působící ve středoevropském prostoru – v České republice, na Slovensku, v Maďarsku, Polsku, Rakousku a Slovinsku. Země, které jsou do projektu zapojeny, byly zvoleny na základě vzájemné historické a kulturní provázanosti.

V našem pojetí je architekt zároveň umělcem, sociologem, filozofem a manažerem.

Podstata projektu **Young Blood** spočívá v konfrontaci přístupů mladých architektů k architektonické profesi a k jejímu fungování v příslušné zemi.

Je stejné? Jiné? Podobné?

Architekti jsou k účasti na projektu vyzýváni textem uveřejňovaným v odborných mediích. Výběr architektonických studií je omezen věkovou hranicí: věkový průměr zakladatelů ateliéru nesmí přesáhnout třicet pět let.

Úkolem oslovených ateliérů je na výstavním prostoru 3,6 m³ reagovat na větu: **I'm a Young** (přívlastek dle země) **Architect!** Název každé země záměrně obsahuje pravopisnou chybu, kterou má každé ze studií ve své instalaci osobitě interpretovat a vyjádřit tak svůj postoj k situaci mladé architektonické scény v místě svého působení. Instalace musí být sbalitelná do transportního obalu o rozměru 1,2 x 1,0 x 0,5 m.

Jednotlivé výstavy cyklu **Young Blood** jsou postupně realizovány na půdě Centra pro středoevropskou architekturu v Praze ve spolupráci se spřízněnými organizacemi ze zemí začleněných do projektu. Po výstavě v pražském CCEA se expozice přesune do polské Wroclawi.

Cyklus **Young Blood** byl zahájen v roce 2004 výstavou **I'm a Young "Czech" Architect!**. Na čtvrté výstavě z cyklu **Young Blood – I'm a Young "Polish" Architect!** – se podílí 6 polských architektonických studií.

Se svými devatenácti univerzitami produkuje Polsko nejvíce mladých architektů ve středoevropském prostoru. Kariéra mladého polského architekta začíná soutěží, prací v zahraničních ateliérech nebo navrhováním rodinných domů. V těchto podmínkách vznikají architektonické kanceláře, které se k větším realizacím dostávají, až když jejich zakladatelé dávno překonali hranici 35 let.

Young Blood

I'm a Young "Czech" Architect!

I'm a Young "Slowak" Architect!

I'm a Young "Sloven" Architect!

I'm a Young "Polish" Architect!

I'm a Young "Hungarian" Architect!

I'm a Young "Austrian" Architect!

I'm a Young "Polish" Architect!

Krzysztof Ingarden

Přineslo období nových politických a ekonomických podmínek viditelné změny v polské architektuře? Umožnila poslední léta mladým polským architektům vybudovat zřetelný soubor hodnot, na kterých by mohli založit tvůrčí umělecké aktivity? Jaké jsou hranice jejich tvorby a perspektivy kulturní identifikace?

Nejmladší generace rozšířila v období posledních více než deseti let teritorium svých akademických a profesních aktivit. Studují a účastní se mezinárodních workshopů v Londýně, Paříži, Curychu, Amsterdamu, Berlíně, Nagoji... Jejich představitost se volně pohybuje v internetovém prostoru kódů a architektonických znaků. Vzájemným bodem jejich cest a architektonických experimentů se stává současně kontext New Yorku, Šanghaje, mazovské či haličské vesnice nebo slezských dolů. Pro mnoho lidí je to smrtelná dávka informačního chaosu, globalizované dezinformace, pružného a zjednodušeného mezinárodního architektonického jazyka. Jsou to informace, jejichž množství často není možné zpracovat, které se také nedají zcela dokonale charakterizovat – elasticky pružná a vlnitě bezešvá „seamless architecture“. Pro některé architektky se však tato situace stává východiskem k reflexi a hledání nové generační identity, budující novou architekturu na troskách prostorového a organizačního zmatku, jaký zanechaly v zemích bývalého východního bloku prosovětské režimy. Střet polské architektonické reality s multikulturním otevřeným informačním prostorem

nuti k zamyšlení nad vlastním stavem, možnostmi a omezeními. Vznikají tak situace, v nichž je třeba formální experimenty a „globální myšlení“ vztáhnout na vlastní „píseček“ a vlastní jazyk.

Po tomto léčebném procesu by měl pacient přežít. Znamená to, že použitý jazyk architektonického sdělení by měl být zřetelný, srozumitelný a přiměřený okolnostem a kontextu, i kdyby to mělo vést k uměleckému převratu.

Příznačné pro některé mladé polské architekty je hledání stylu a harmonie a také historické identity v prostoru, v němž tvoří. Pro mnoho projekčních kanceláří (Maćków, Grupa 5, Lewicki-Łatak, Artur Jasiński) začíná být důležité nalezení správného vztahu k architektonické tradici meziválečného modernismu. Tato architektura je ztotožňována s obnovením polského státu v meziválečných letech, po období více než 120 let, kdy bylo Polsko rozděleno.

Mladí architekti jsou v posledních letech stále aktivnější, s úspěchem se zúčastňují mezinárodních soutěží (Archistudio Studniarek + Pilinkiewicz, HS 99, KWK Promes architektci, Roman Rutkowski, Damian Radwański, Rar-2 Laboratorium Architektury Gilner+Kubec, Bartosz Haduch). Tato účast však neodráží tvůrčí možnosti mladých architektonických kanceláří, které působí v běžném životě ve skromných podmínkách a nemají finanční možnosti startovat v soutěžích příliš často. Je třeba zdůraznit, že nová polská architektura vzniká za podmínek nejen drakonických finančních omezení a – i přes dostupnost veškerých technologií – stále

nedokonalé stavební kultury, ale v neposlední řadě také v právním chaosu poté, co pozbyly platnosti staré územní plány. V současné době má sotva 15% povrchu země aktuální územní plány! Ve velkých městech je to pouze 5%. Procedura získání stavebního povolení připomíná v těchto podmínkách maratonský běh, a navíc s drastickými překážkami. Architektura pojmána jako umění má tedy obtížný start; když však vzniká, bývá, jak zdůrazňují samotní architekti, výsledkem boje, v němž je projektování samo o sobě pouze nepatrným elementem. Výrazné koncepce jsou však schopny přežít, a boj posiluje mladé a odhodlané ...

Polská architektonická scéna, podobně jako v sousedních zemích této části Evropy, teprve zahájila období intenzivních změn. Nepochybuji o tom, že jde o začátek zajímavé a důležité cesty, i když směrovky zatím ještě neukazují přesný směr a nejčastěji nabízejí mnoho možností, které se ještě nedají v úplnosti vymezit a klasifikovat. O tom, které z nich budou důležité a originální, bude rozhodovat na jedné straně časový odstup a na druhé straně prostor kulturní představitivosti nejmladší generace architektů, která by měla se vstupem do „mužných“ let nalézt svou uměleckou identitu.

2CH architektci

Architektonické studio 2CH architektci, které se zaměřuje na architekturu, urbanismus, design a grafiku, založili v roce 2005 Bartosz Haduch a Aleksandra Witczek.

„Filozofie naší architektury vzniká z chuti objevovat, poznávat a někdy i definovat prostor. Inspiraci čerpáme jak z gliwicko-krakovské každodennosti, tak z cest na Dálný východ. Stavíme pomocí slova, kresby, materiálu, působíme na smysly pozorovatele i uživatele. Naše architektura v závislosti na různých faktorech nabývá rozmanitých podob... jako písek formovaný větrem.“

Aleksandra Witczek

Narozena 1977. Fakulta architektury Slezské polytechniky v Gliwicích (2002), stáž: Internationale Bauausstellung (IBA) Fürst-Pückler-Land (2004), praxe: Gruppe Baron & Partner, Wuppertal, Německo (1996, 2000), Planungsbüro Funken + Dahmen GmbH, Krefeld, Německo (2000-2003), Architektonický ateliér prof. arch. Jerzy Witczek (od roku 1998), soutěže a ceny: čestné uznání v soutěži prof. Z. Majerského o nejlepší diplomovou práci na Fakultě architektury Slezské polytechniky (2003), 3. cena v mezinárodní studentské soutěži „New Housing in Transition“, Lublaň, Slovinsko (společně s Michałem Affanasowiczem) (2001), založení skupiny „Architektci 4D“, sdružující mladé architekty při Nadaci pro Slezsko (2004) www.dlaslaska.pl

Bartosz Haduch

Narozen 1978. Fakulta architektury Slezské polytechniky v Gliwicích (2003), stipendium: Leonardo da Vinci ve Vidni (2003), Facultad de Arquitectura Tecnica, Universidad de Sevilla a Facultad de Bellas Artes, Universidad de Sevilla (2002), praxe: kurátorská spolupráce při výstavě 3_2_1_ Nová architektura v Japonsku a Polsku (2004), „Ingarden

centre for central european architecture

young blood export